

שנה ארבע עשרה - עלון מס' 724
 @ השבת "מברכין". ר"ח תמוז יחול בימים שבת וראשון
 הבעלי"ט. יחדשהו הקב"ה לטובה ולברכה לששון ולשמחה
 לישועה ולחמה, לפרנסה ולכלכלה ולבשרות טובות, אכ"י"ר.
 @ ביום שלישי כו' סיון הילולת התנא יונתן בן עוזיאל זיע"א.

בס"ד כג' סיון ה'תשע"ד
 הדלקת נרות - 19: 31
 צאת השבת - 20: 22
 רבנו תם - 21: 18
 שעון קיץ לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
 לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

כפטידין: "ויאמר שמואל"
 (שמואל א' י"א)

פרשת קורח

בדוק ומנוסה - סגולה גדולה
 להשתתף בסעודה רביעית
 בבית הכנסת "אוהל-מועד"

"כי כל העדה כולם"
 "כ"ל כל העדת כולם" = סופי תיבות: מילה. לומר ששמרו
 מילה. לכן היה צריך למצוא פתח לגיהנום. כתוב במדרש,
 שאברהם אבינו יושב בפתח הגיהנום ומי ששומר המילה,
 לא נותן שיכניסוהו לשם. לכן היו צריכים למצוא פתח
 מיוחד לגיהנום שבשבילם כדי שלא ינצלו. (פניני דניאל)
"ואהרן מה הוא כי תלניו עלי" (ט"ז י"א)
 במסכת עירובין (ס"ה) כתוב האדם ניכר בכוסו, בכיסו
 ובכעסו. כאן אצל אהרון הכהן לא שייך לבדוקו בכיסו אם
 הוא מוציא יותר מדאי, כיוון שהוא מקבל הכל מעם
 ישראל. וכן כוסו - לא שייך אצלו משום שאסור לו
 להיכנס למקדש שתוי. מה שנשאר לבדוקו זה רק בכעסו.
 זה שאומר הכתוב: ואהרון מה הוא כי תלניו עליו, דהיינו,
 אם תרצו להכיר את אהרון תנסו להכעיסו ותראו אם הוא
 כועס. (הרב עובדיה יוסף זצוק"ל)

מלבי"ם הפרשה:
 ← "ויקח קרח" בגימטריה = "זה במקח רע".
 כלומר: קרח עשה מקח רע (טעות), כאשר חלק על
 משה וחשב כי יוכל לנצחו.
 ← "עושר שמור לבעליו לרעתו".
 בגימטריה = "עשרו של קרח לרעתו היה לו".
 ← קרח ועמו דתן, אבירם, און בן פלת ועוד 250
 אנשים, חלקו על סמכותו של משה.
 ← משה נופל על פניו כאשר שומע זאת, כי חושש
 הוא מאד מאשר יקרה להם מאת ה'.
 ← אהרן ומולו העדה החולקת, מקטירים קטורת לפני ה'.
 ← האדמה פוערת את פיה ובלועת את קרח ועדתו
 ורכושם, ואש אוכלת את 250 האנשים.
 ← בני ישראל מתלוננים על ה', וה' נוגף אותם במגפה.
 ← ה' מלמד את משה 'פטנט' כדי לעצור את המגפה,
 והוא: **להעביר קטורת בתוך העם.**

"אל תפן אל מנחתם" (ט"ז ט"ו)
 בספר הגלגולים מובא כי דתן ואבירם הם משורש של קין
 מצד הרע. לכן היו גם הם מקטרגים למשה. והנה, בקין
 נאמר: **ואל מנחתו לא שעה.** זהו שאמר: **אל תפן אל**
מנחתם של דתן ואבירם, שהם משורש קין. וכמו שקין לא
 פנית אל מנחתו, כן אלו, אל תפן אל מנחתם. (בני שלמה)
"ותבקע האדמה... ותפתח הארץ" (ט"ז ל"א-ל"ב)
 נראה להסביר מדוע דווקא קיבלו עונש שבלעה אותם
 האדמה? זאת מאחר שקורח ועדתו אמרו על משה רבנו:
מדוע תתנשא. זאת אומרת, שמשה רבנו שנאמר עליו
 העניו מכל האדם אשר על פני האדמה הוא מתנשא. אם
 כך, הם חייבים לרדת מתחת האדמה וממילא הוא יתנשא
 עליהם שהרי כך הם טוענים שמה רבנו שהוא משפיל
 עצמו ומחשיב עצמו כאדמה נקרא בעיניהם מתנשא. אם
 כך עליהם לרדת מתחת האדמה. (פניני דניאל)

"ויקח קרח" (ט"ז א')
אחת עשרה פעמים כתוב **קורח** בפרשה זו, לרמז
 שכפר בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה, דהיינו **חמישה**
חומשי תורה וששה סדרי משנה. (חורגא דיומא)
"ויקומו לפני משה"
 בשעה שמשה בא כולם קמו לפניו, מה עשו הרשעים האלו,
 הרי אם לא יקומו לפני משה, כולם יגערו בהם, לכן קמו זמן
 מועט לפני **שמשה הגיע** כדי שלא יכבדו את משה בקומם
 לפניו, וזה שאמר הכתוב **ויקומו לפני משה,** לפני שמשה הגיע.

פינת הניבים והפתגמים
עבְרָה גוֹרְרַת עֵבֶרָה = החוֹטָא בְעֵבֶרָה
קְלָה עֲלוּל לְחֹטָא גַם בְּעֵבֶרֹת חֲמוּרֹת.
דוגמה: האופנוען שפגעת נהיגתו לא חבש קסדה
 לראשו, לא ציט להורג את השוטר לעצור. פֶּאֶשֶׁר נִתְפַּס,
 אָמַר לְהִגָּנוֹ "עֵבֶרָה גוֹרְרַת עֵבֶרָה".
מקור: בן עזאי אומר: הוה רץ למצוה קלה כחמורה
 ובורח מן העבירה, שִׁמְצָנָה גוֹרְרַת מִצְנָה, וְעֵבֶרָה גוֹרְרַת
 עֵבֶרָה [פְּרָקִי אֲבוֹת פְּרָקִי רַבִּיעִי מִשְׁנָה ב]. (ניבונקו)

"במדבר הזה יהמו וישם ימיהו..."
 האותיות של המילה **יתמו** הן אותם האותיות של
 המילה **ימתו**. **"במדבר"** לשון **דבור**, בדבריו יכול האדם
 להיות תמים עם ה' או למות, ח"ו. **בדבור אחד אדם**
קונה עולמו, או מאבד אותו. המוות והחיים ביד הלשון.
"כי תשתרר עלינו גם השהרר"
 גימטריה הכי גדולה בתורה היא במילה **"תשתרר"** = 1500.
"למנצח לבני קרח"
 יש אומרים טעם למה אומרים **"למנצח לבני קרח"** לפני
 התקיעות? כדי להתעורר שאפילו בני קרח שעשו תשובה
 כשהיו כבר בגיהנם ונתקבלה תשובתם, כמו כן כל אחד
 שיתעורר לפני התקיעות תתקבל תשובתו, ואין לו להתייאש.

פרכות ואיחולים לפסיק איוקנו מאיר ועלינת חסן הי"ו בהגיע הבן דביר-דוד נ"י למצוות.
 יהי רצון שיעלה במעלות התורה והיראה. שיתברך ברוחניות בגשמיות ויצליח בלימודיו ובכל דרכיו ומעשיו.
 וברכה והצלחה למסעודה חסן מנב"ת ולדוד ושושנה בן-ישי הי"ו שירוו נחת מכל יוצאי חלציהם.

הסירו מכשול מדרך עמי!
 אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה.
 במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן.

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

עמידה בחפילה, במטוס וברכבת

שאלה: האם חייבים ליישר את הרגליים בתפלת העמידה? והאם מי שהתפלל כשהוא יושב, יצא ידי חובה?
תשובה: כשעומד אדם להתפלל תפילת העמידה, צריך שיכוין רגליו זו אצל זו, כאילו אינם אלא רגל אחת, כדי להדמות למלאכים שנאמר עליהם בספר יחזקאל (א, ז) "ורגליהם רגל ישרה", כלומר רגליהם נראות כרגל אחת.

צריך שיהיו הרגלים סמוכות זו לזו באופן מוחלט, דהיינו שכפות הרגלים יעמדו זו לצד זו, בין מצד העקב בין מצד אצבעות הרגליים, אולם כמה מהאחרונים כתבו שדי אם הרגליים סמוכות זו לזו רק מצד העקב, ואין כל איסור אם אינם סמוכות גם מצד אצבעות הרגליים, וכתב הפוסקים, שהמיקל שלא להצמיד את רגליו גם מצד האצבעות, יש לו על מה שיסמוך. ויש תלמידי חכמים הנוהגים כן. ומכל מקום לכתחילה הנכון הוא שיצמיד את רגליו לכל אורך כף הרגל, להדמות למלאכים ממש, שרגליהם נראות כרגל אחת.

חייב אדם לעמוד בתפילת העמידה, ואם התפלל כשהוא יושב, לדעת רוב הפוסקים חייב לחזור ולהתפלל שנית כשהוא עומד. וכן הדין לענין מי שהתפלל כשהוא יושב מחמת הכרח, כגון מי שהוא חולה מאד, ולאחר מכן השתפר מצבו והוא יכול לעמוד ולהתפלל שנית (כגון מי שהוא חולה סוכרת, ונחלש לזמן מה, ולאחר זמן מועט השתפר מצבו מאד), שחייב על פי הדין לחזור ולהתפלל שנית לדעת רוב הפוסקים, ויעמוד בתפילה זו, ויצא ידי חובת העמידה בתפילה.

ומכל מקום, מכיון שיש פוסקים הסוברים שאין לחזור ולהתפלל מעומד כאשר התפלל מתחילה כשהוא יושב, שסוף סוף יש לומר שיוצא ידי חובה בתפילה גם כשהוא יושב, לכן כתב מרן רבינו הגדול זצ"ל, (בילקוט יוסף חלק ראשון), שכאשר חוזר להתפלל כשהוא עומד, כגון מי שחש מאד לא בטוב, ולא יכול היה להתפלל כשהוא עומד, ולכן התפלל כשהוא יושב, ולאחר מכן השתפר מצבו והוא רואה שהוא יכול לעמוד ולהתפלל כראוי, יחזור להתפלל שוב על תנאי נדבה. כלומר, שקודם שהוא עומד להתפלל תפילת העמידה, יאמר בפירוש, שהוא מכיון להתפלל תפילה זו בכדי לצאת ידי חובת הפוסקים הסוברים שהוא חייב לחזור ולהתפלל שנית, ואם אין הלכה כדעת אותם הפוסקים, הוא מכיון להתפלל תפילה זו כתפילת נדבה. ואז לכל הדעות הוא נוהג כשורה, שאם הלכה כדעת הפוסקים שהוא חייב לחזור ולהתפלל, הנה הוא עומד ומתפלל, ואם להלכה אין הוא חייב לחזור ולהתפלל, הרי תפילתו תפילת נדבה, כלומר תפילת שרשות ביד כל אדם להתפלל גם ללא חיוב.

וכן אדם שהיה נוסע ברכבת וכיוצא בזה, וראה שעוד מעט יעבור זמן התפילה, ואינו יכול להתפלל כשהוא עומד, ולכן התפלל כשהוא יושב, ולאחר זמן ירד מהרכבת וראה שעוד לא עבר זמן תפילה, גם כן דינו כאמור לעיל, שיחזור להתפלל שנית, אך יעשה תנאי של תפילת נדבה, וכמו שביארנו.

ולגבי תפלה במטוס, שלפעמים בטיסות ארוכות, יש המארגנים מנין לתפלה במטוס. והנה כאשר טס מרן רבינו הגדול זצ"ל במטוס לניו יורק, ביקשו לארגן מנין במטוס, ואמר מרן זצ"ל, שעדיף להתפלל ביחידות במקומו, ולא ללכת לסוף המטוס ולהפריע לצוות המטוס בעבודתם.

"מכל מלמד" השכלתי..."

כח הדיבור - פרשת קורח

"ויקח קורח" בהיפוך "חוקי קורח" וכן ר"ת קבוצת רבנים תשובה. גם כאן כמו בפרשת שלח מחשבתו הטעתו. חשב הוא וראשי הסנהדריות כי זה חוקי וגם לגיטימי, לחלוק. אבל גם מחלוקת צריכה להיעשות לשם שמיים כמו מחלוקת הלל ושמאי, אבל במקרה זה מילה נרדפת למחלוקת היא קורח וכל עדתו. ידוע שקורח היה עשיר ומילה נרדפת לעושר עשיר כקורח. עשר=שער שלא סגר את שערו דהיינו פיו "כח הדיבור", ונכנס למחלוקת, ליצנות והלבנת פנים. זה עושר שמור לבעליו לרעתו. "ועדתו" הם "נשיאי עדה אנשי שם". אומר בעל הטורים בחכמה ובעושר ונתחייבו כדור המבול אשר מעולם אנשי השם. מפה הפסוק מחלוקת קורח וכל עדתו דהיינו בתוכם נחלקו...

"וישמע משה ויפל על פניו", אומר רש"י מפני המחלוקת ויותר קשה אומר בעל הטורים חשדהו באשה והוציאו שם רע. ויותר קשה הוצאת שם רע רמוז בפסוק "וישמע משה" בשני התיבות מופיע המילה שם. ובמחלוקת עוד הושיט יד לשלום. רמז להם כמה קשים המילים שאמרו רמז מהמילה מחתות=תותח. אומר רש"י כלים שחותים בהם גחלים. רמזה התורה שהמדבר לשון הרע מאכילים אותו גחלי רתמים ומצד שני המחנות מצילות מין המגיפה. כך זה בחיינו האישיים שמבט או מחשבה או דיבור מוביל אותנו לפתחם של צרות. ואם נחשוב נכון, נתבונן בעין טובה על הזולת ונדבר טוב על האחר, חיינו יהיו יפים יותר ממחלוקת.

מחלוקת= חלק מות = לוקח מת. זה היה סופם של קורח ועדתו. ומחלות = חלום=תם=חלוק דהיינו מתחלקים שווה בשווה וכשאין מחלוקות זה מחלוקת הלל ושמאי. (ממני עבדכם א.ש.)

רפואה אלטרנטיבית

פלפל חריף - בוער אבל מרזה

הוא לא רק מקפיץ את טעמו של האוכל, אלא גם מסייע לנו בריאותית. פלפל חריף מכיל ויטמין C ויטמין A, אשלגן, זרחן, גופרית, מגנזיום, ברזל, חומצות אמינו רבות וגם קרוטנואידים כדוגמת קרוטין ולוטאין. בעולם הרפואה המשלימה נחשב הפלפל החריף כמקרר את הגוף, לכן טוב לשימוש במצבי חום ושפעת. הוא נחשב כמחזק את המערכת החיסונית של הגוף ומאזן את מערכת העיכול באמצעות עידוד של ייצור מיצי מרה, מחטא ומרפא פצעים במערכת העיכול.

לפלפל החריף תפקיד חשוב באלחוש כאבים ובהפחתת דלקות במערכת השלד. מתאים לכאבי ראש, כאבים ממקורות עצביים שונים לרבות לאחר ניתוחים, עוויתות שרירים ודלקות מפרקים. צריכת פלפל חריף מדכאת את התיאבון.

" ואבותינו סיפרו לנו "

שמלכו בירושלים. מדוע עלינו לכבד את המלכים שלכם, שחיו לפני כמאתיים ושלוש-מאות שנים, ואתם אינכם מכבדים את המלכים שלנו, שחיו לפני שלוש-אלפי שנים!! "את כיסאו של נפוליון אינכם מוכנים למכור. וכי אנו צריכים למכור את ירושלים, המשמשת לב העם היהודי זה אלפי שנים?!"

ליבם של אנשי השגרירות פרפר. הם ציפו לתגובות כעוסות מצד הנשיא ומפלייתו. אולם התגובה הייתה מפתיעה. כשסיים הרב את דבריו קם הקהל על רגליו ומחא כפיים בהתרגשות. דברי הרב עשו רושם עז גם על הנשיא שיראק, והוא לחץ בהתרגשות את ידו של הרב ולא עזבה במשך זמן רב. באותה שעה פנה אל עוזריו ולחש דבר-מה באוזנם. אנשי השגרירות נדהמו לשמוע כי הנשיא ביקש לעכב את הרב בארמון. איש לא ידע את מטרת העיכוב, עד ששבו אנשיו של שיראק ובידיהם תיבה קטנה.

נשיא צרפת אמר כי אמנם הדבר לא היה מתוכנן, אולם לאחר ששמע מהרב דברים שלא שמע מעולם, החליט להעניק לרב מדליית זהב יוקרתית, הניתנת לנשיאי מדינות. בסיום דבריו הגיש לרב מרדכי אליהו את המדליה, לקול תשואות הקהל, שנכח כי גאון יהודי אמיתי מעורר כבוד אפילו בלב מי שנחשבו יריבים.

"וידבר ה' ... סורו זא מעל' אהל' האנשים הרשעים..."
נראה כמה קשה מצב החולק על תלמידי חכם.

מעשה בליצן שהיה רגיל ללעוג על תלמידי חכמים ועל רבני. ביום מן הימים זוג עשירים הזמינו אותו לביתם כדי שישפר להם קצת בדיחות, שהרי זה היה ה"מקצוע" שלו. באמצע ארוחת הערב החל אותו ליצן לאכול מהדג שהוגש לפניו, ונכנס קוץ בתוך גרונו. הוא ניסה להוציא את הקוץ, אך ללא הצלחה. השתעל, נתן לעצמו מכות בעורף. בני הזוג חשבו לתומם שזה חלק מההצגה, עד שה"הצגה" נגמרה, והוא נחנק למוות (ואולי זה דווקא בעצם הדג, כי הדג נמצא במים כמו התלמידי חכמים שנמצאים בתורה. הוא זלזל בהם, לכן רצו להראות לו שאפילו הקוץ של הדג יכול להרוג, כמו שיחת חולין של התלמידי חכמים צריכה לימוד). כשהבין בעל הבית את אשר אירע לאורחו, פחד מאוד ומיהר להוריד את שכוו הקרוב, שהוא רופא במקצועו. העמיד את המת כשהוא נשען על הדלת, נקש בדלת בחוזקה, וברח משם. בעל הבית ניגש ופתח את הדלת בחוזקה כלפי חוץ, והמת התגלגל מכל המדרגות. כראות הרופא את אשר קרה - מיהר לראות מה שלום האדם, וראה שהלב אינו פועם. חשב שהוא גרם למוותו, לכן פחד מאוד, השעין אותו על מעקה - והלך לו.

עבר במקום אדם שעובד עם פחמים ומגהץ לאנשים את בגדיהם והוא רצה לספור כמה כסף הרוויח. אלא שלא רצה שיראו אותו סופר את הכסף. ראה את המת הנ"ל נשען על המעקה וצעק לעברו שישתלק והאיש אינו זז.

מרוב כעסו זרק עליו את כל הפחמים הבורערים, ונפל המת ארצה. הניחו שוכב באחד הספסלים - והלך לו. והנה מגיע שיכור שכולו אומר שכרות, וצעק לעבר המת שיזוז כי גם הוא רוצה לשבת. כמובן שלא זכה למענה, ותוך זמן קצר שבר את בקבוקו על ראש המת. בדיוק עברו שוטרים באזור ולקחו אותו למעצר. למחרת נתפשה הידיעה שהליצן נהרג בידי שיכור, והיום הוא ישפט ב-10 בבוקר. בשעה היעודה הכריז השופט "יקום הנאשם!", והנה פלא - ארבעה אנשים קמו: גם העשיר, גם הרופא, גם הפחמי וגם השיכור. השופט עמד נדהם ואמר להם "תלכו לרב שלכם, הוא יפתור את התעלומה הזו ויחליט מיהו הרוצח". הלכו ארבעתם אל הרב וסיפרו לו את הכל - מאכילת הדג וכן הלאה. אמר להם הרב "אף אחד לא הרג אותו. הוא נהרג ע"י עצמו".

ומדוע זה קרה? בגלל שהוא היה מלעג על דברי חכמים והיה מזלזל בהם, לכן נידון למות בארבע מיתות בית דין - החניקה מעצם הדג זה חנק, הגלגולים מהמדרגות זוהי סקילה, הפחמים זו שריפה, והשיכור עם הבקבוק זהו סף. כי כל המזלזל בחכמים - נידון בארבע מיתות בית דין.

הרב מרדכי אליהו זצ"ל (השבוע פקידת שנתו)

אנשי שגרירות ישראל בצרפת נערכו מראש לקראת הביקור של הרב הראשי לישראל, רבי מרדכי אליהו, בארמונו של נשיא צרפת. הם הכירו את תקיפותו ואת עמדותיו הנחרצות של הרב בענייני ארץ-ישראל, ופעלו להבטיח שהביקור יעבור בשלום.

באותם ימים הייתה מתיחות ביחסי ישראל-צרפת. נשיא צרפת אז, זיאק שיראק, לא נחשב ידיד ישראל, ועמדותיו תמכו בדרך-כלל בעמדותיהן של מדינות ערב. הוא לחץ על ישראל לוותר על חלקים מארץ-ישראל, ובכלל זה ירושלים, לטובת הערבים.

על רקע זה אפשר להבין את דאגת אנשי השגרירות מביקורו הממלכתי והרשמי של הרב אליהו בארמון האליזה. הרב לא היה אמון על כללי הנימוס הדיפלומטיים, ונהג להביע את דעתו בגלוי. הם חששו שמא דבריו יחריפו את המתיחות בין המדינות.

קודם הפגישה עם הנשיא הוזמן הרב לבקר במסלול מיוחד שבו עברו אורחי המדינה, במוזיאון הממלכתי של צרפת, שבו שמורה ההיסטוריה של צרפת ותרבותה.

הרב אליהו האזין להסברים ועבר מפריט לפריט. בהגיעם לכיסאו של נפוליון עצר הרב ופנה בשאלה אל מלוויו: "מתי חי נפוליון?". המארחים הסתירו את פליאתם, וטרחו להסביר לרב מי היה נפוליון ובאיזו תקופה חי.

הרב הוסיף לשאול: "האם הכיסא הזה עומד למכירה?". אנשי השגרירות לא ידעו לאן להוליך את כליותם. הצרפתים השיבו בשלילה. "זה חפץ היסטורי, והנכסים ההיסטוריים שלנו אינם עומדים למכירה", אמרו.

משם עברו להצגת עוד פריטים, עד שבאו לפריטים השייכים למלך לואי הארבעה-עשר. שוב פנה הרב בשאלת-תם: "מי היה לואי הארבעה-עשר?". רעייתו של הרב, הרבנית צביה, ניסתה להבין את פשר שאלותיו של בעלה, אך נענתה בקריצה קלה, שלימדה אותה כי הדברים נאמרים בכוונת מכון.

ברוב נימוס טרחו המלווים להסביר לרב על המלך לואי הארבעה-עשר. הרב ושאל: "האם היה מלך מוסרי?". המלווים השיבו: "לא, אך זו ההיסטוריה שלנו, ואנו גאים בה ומכבדים אותה". הנהן הרב בראשו והמשיך הלאה.

הביקור במוזיאון הסתיים. עתה נכנסו לקבלת הפנים המלכותית עם נשיא צרפת. המארח פתח וברך בדבריו את הרב לרגל הביקור. אחריו הוזמן הרב. לידו התייצב איש מצוות השגרירות, לתרגם את הדברים לצרפתית.

מיד בפתח דבריו החל לתאר את ביקורו במוזיאון. הרב סיפר על מבוכת מארחיו למשמע שאלתו על מחיר הכיסא של נפוליון, והאם הוא עומד למכירה. כל הנוכחים פרצו בצחוק. הרב סיפר גם את התשובה שניתנה לו, כי נכסים היסטוריים אין מוכרים.

דבריו של הרב תורגמו בנאמנות על-ידי הרב הראשי. הנוכחים עדיין לא ירדו לסוף דעתו, ולא הבינו למה הרב חותר, אך במהרה הדהדו באולם דבריו חוצבי הלהבות: "ראיתי את הכבוד שלכם כלפי כיסאו של נפוליון, שחי לפני כמאתיים שנה. כמו-כן ראיתי את ההערצה שבה הוזכר שמו של לואי הארבעה-עשר, אף שמוסריותו עמדה בסימן שאלה. הכבוד הזה מוצדק, שכן זו ההיסטוריה שלכם, אלה הנכסים ההיסטוריים שלכם, ואתם גאים בהם ומכבדים אותם. אתם גם מצפים ממני שאדע ואכבד את ההיסטוריה של צרפת, אף שאני גר בישראל. "אך אני

שואל אתכם: האם לא הגיוני שגם אנחנו, היהודים בישראל, נדע ונכבד את ההיסטוריה שלנו?! האם מוגזם יהיה לצפות מכם כי גם אתם תכבדו אותה? ההיסטוריה שלנו מלמדת כי משה רבנו הנחיל לנו את ארץ-ישראל. זה הנכס ההיסטורי שלנו. אחריו חיו המלכים דוד ושלמה